Ankenævnet for Forsikring

Den 19. april 2017 blev i sag nr. 89804:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

Købstædernes Forsikring GS
Grønningen 1
1270 København K

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har ulykkesforsikring i Købstædernes Forsikring GS. Han klager ved sin advokat over, at selskabet har afvist at yde yderligere erstatning (op til 35 % mén) efter en savulykke den 15/6 2006, hvor klageren kom til skade med sin venstre hånd. Han kræver endvidere, at erstatningen skal forrentes af selskabet.

Arbejdsskadestyrelsen har ved afgørelser af 8/8 2007, 1/12 2008 og 6/11 2012 i arbejdsskadesagen vurderet klagerens varige mén til henholdsvis 18 %, 25 % og senest 35 %.

Selskabet har ved brev af 27/1 2009 anerkendt at udbetale for 25 % varigt mén. Selskabet har afvist at yde yderligere forsikringsdækning med henvisning til, at sagen var forældet, da selskabet næste gang hørte fra klagerens daværende advokat den 28/11 2012, og at sagen i hvert fald var forældet forud for suspensionsaftalen af juni 2015, der angik ikke allerede indtrådt forældelse. Selskabet har tillige bl.a. anført, at klageren ikke har bevist, at der er sket en forværring, som kan henføres til ulykkestilfældet.

Det fremgår af sagen, at klageren den 15/6 2006 fik venstre hånds 1. og 2. finger ind i en kapsav i forbindelse med udførelse af savarbejde på arbejdspladsen. Fingrene blev svært læderet. Ulykken blev anmeldt til selskabet den 28/7 2006, og selskabet anerkendte ved brev af 19/9 2006, at uheldet var omfattet af forsikringen. Selskabet anførte

bl.a., at klageren skulle vende tilbage, når Arbejdsskadestyrelsen havde truffet afgørelse i arbejdsskadesagen.

Arbejdsskadestyrelsen vurderede ved afgørelse af 8/8 2007 i arbejdsskadesagen klagerens varige mén til 18 %, hvilket Arbejdsskadestyrelsen forhøjede til 25 % ved afgørelse af 1/12 2008.

Ved brev af 3/6 2010 anmodede klagerens advokat Arbejdsskadestyrelsen om at foretage en fornyet vurdering, idet advokaten henviste til, at der var sket en forværring dels med tilkomne venstresidige skulder- og håndledsgener og dels omkring venstre hånd. Klageren var blevet opereret i hånden på ny i november 2009.

Arbejdsskadestyrelsen traf afgørelse den 21/9 2010, hvilken klagerens advokat indbragte for Ankestyrelsen. Den 5/12 2011 hjemviste Ankestyrelsen sagen til Arbejdsskadestyrelsen, idet Ankestyrelsen fandt, at der manglede lægelige oplysninger til belysning af en eventuel forværring vedr. bevægeligheden af venstre hånds fingre. Arbejdsskadestyrelsen indhentede herefter speciallægeerklæring af 28/5 2012, og ved afgørelse af 6/11 2012 vurderede Arbejdsskadestyrelsen klagerens mén til 35 %.

Den 28/11 2012 anmodede klagerens advokat selskabet om udbetaling af resterstatning. Selskabet afviste ved brev af 18/2 2013 at udbetale yderligere med henvisning til, at der var indtrådt forældelse. Brevet blev genfremsendt til advokaten den 23/9 2013, idet advokaten havde rykket selskabet for svar ved brev af 3/7 2013.

Ved brev af 29/6 2014 bestred klagerens advokat, at der var indtrådt forældelse. Han oplyste bl.a., at det indklagede selskab var det eneste forsikringsselskab ud af 13, der havde afvist at udbetale erstatning med henvisning til forældelse. Selskabet fastholdt ved brev af 4/9 2014, at der var indtrådt forældelse.

Ved brev af 18/6 2015 til klagerens nye advokat oplyste selskabet, at det var indforstået med at suspendere eventuel ikke allerede indtrådt forældelse i sagen.

3. 89804

Arbejdsskadestyrelsen er fremkommet en uddybning af sin seneste afgørelse ved brev af 5/1 2016 til klagerens advokat.

Klagerens advokat har indbragt sagen for nævnet ved brev af 2/9 2016. Af klagebrevet fremgår bl.a.:

> **"Påstande:**
> 1. Indklagede tilpligtes at anerkende, at klageren er berettiget til erstatning for yderligere 10% mén i henhold til den tegnede ulykkesforsikring; svarende til en stigning fra 25% til 35% mén.
> 2. Selskabet tilpligtes at opgøre og udbetale den yderligere erstatning, der herefter tilkommer klageren, med renter efter forsikringsaftalelovens § 24 fra den 12. december 2012.
>
> Subsidiært skal forrentning ske fra et senere tidspunkt, senest fra den 13. juli 2014.
>
> …
>
> **Anbringender**
>
> Til støtte for de nedlagte påstande gør klageren navnlig følgende gældende.
>
> 1. Såfremt klagerens krav vedrørte erstatning for et mén, klageren var blevet påført allerede i forbindelse med ulykkens indtræden pr. 15. juni 2006, kunne kravet på nuværende tidspunkt være forældet.
>
> Med Arbejdsskadestyrelsens udtalelse af 5. januar 2016 … er det imidlertid fastslået, at forhøjelsen fra 25% til 35% men alene skyldtes en forværrelse indtrådt i klagerens tilstand på et tidspunkt efter, at méngraden oprindelig var blevet vurderet til 25%.
>
> Den 3-årige forældelse for sådanne senfølger af ulykkestilfældet løber først fra det tidspunkt, hvor klageren var bekendt med, at en sådan forværring var indtrådt. Dette har klageren først vidst, fra Arbejdsskadestyrelsens vurdering af senfølgerne forelå ved afgørelse af 6. november 2012.
>
> Forældelse var derfor ikke - således som indklagede gjorde gældende - forældet på det tidspunkt, hvor det nye forhold vedrørende forværrelse af tilstanden blev anmeldt den 28. november 2012.
>
> 2. Den 3-årige forældelsesfrist, der tidligst kunne løbe fra den 28. november 2012, har været suspenderet, mens der er pågået forhandlinger først mellem indklagede og klagerens daværende advokat; efterfølgende ved forhandlinger mellem indklagede og undertegnede.
>
> Forældelse kan tidligst indtræde 1 år efter det tidspunkt, hvor forhandlingerne må anses for at være afsluttet, jf. forældelseslovens § 21, stk. 5. Dette tidspunkt kan i denne sag tidligst sættes til den 1. juni 2016, hvor indklagede havde overladt den endelige vurdering af forældelsesspørgsmålet til ekstern advokat, der herefter på selskabets vegne endeligt afviste kravet ved skrivelse af 1. juni 2016 ...
>
> 3. Blot for fuldstændighedens skyld bemærkes, at såfremt man anså indklagedes skrivelse af 16. oktober 2014 til klagerens daværende advokat som udtryk for forhandlingernes afslutning, ville forældelse efter forældelseslovens § 21, stk. 5, tidligst kunne indtræde i oktober 2015, hvor der for længst var indgået aftale om suspension af forældelse …

4. Da indklagede under sagen bl.a. har gjort gældende, at forældelse efter forsikringsaftalelovens (FAL) § 29 løber fra skadedatoen og alene har været suspenderet i forbindelse med forsikringsselskabets sagsbehandling, hvorefter kravet har været undergivet 1-årig forældelse, fra forsikringsselskabet meddelte endeligt afslag over for klagerens daværende advokat (jf. FAL § 29, stk. 5, 1. pkt.), skal jeg på klagerens vegne bestride, at dette synspunkt er korrekt.

Et sådant synspunkt er i strid med såvel ankenævnspraksis som retspraksis, hvorved der kan henvises til bl.a. følgende afgørelser:

[Resuméer af AK 86.140, AK 86.652, AK 87.797, FED 2015.61Ø]

Det følger således af såvel ankenævnspraksis som ikke mindst den nye landsretsdom, at i en sag som den foreliggende, hvor der rejses krav om forsikringsdækning af *forværring* af en skade, der har vist sig at medføre en højere méngrad end oprindelig antaget, løber forældelsesfristen først fra det tidspunkt, hvor Arbejdsskadestyrelsen fastslår, at der er sket en sådan forværring.

Fra det tidspunkt, hvor Arbejdsskadestyrelsen fastslår dette ved en ny udtalelse, løber der en selvstændig 3-årig forældelsesfrist.

Klagerens krav på yderligere forsikringsdækning var derfor ikke forældet, således som Købstædernes Forsikring antog; og afvisningen af at yde forsikringsdækning var således forkert og beroede på en ukorrekt retsopfattelse.

5. For fuldstændighedens skyld bemærkes, at det selvsagt ikke er korrekt, når indklagedes advokat i skrivelse af 1. juni 2016 … konkluderer, at forældelse er indtrådt i november 2015. Som nævnt ovenfor i sagsfremstillingen samt i anbringendernes pkt. 3 var der allerede i juni 2015 indgået suspensionsaftale mellem parterne.

6. Det bemærkes endvidere, at uanset om man måtte antage, at endelig afvisning var sket og forhandlinger ophørt på det tidspunkt, hvor indklagede den 4. september 2014 efter gennemgang af nye sagsakter og ny juridisk vurdering afviste skaden …, genoptog indklagede efterfølgende behandlingen af sagen til ny realitetsbedømmelse i lyset af de nye oplysninger, der fremkom med min skrivelse af 21. april 2015 …, jf. i det hele den korrespondance og de drøftelser, der nærmere fremgår af sagens bilag ...

Dette har udløst en ny 1-års frist efter FAL § 29, stk. 5, der tidligst udløber den 1. juni 2017.

I den forbindelse henvises til kendelse AK 87.901, afsagt af Ankenævnet for Forsikring den 7. oktober 2015.

7. Den erstatning, indklagede skal opgøre og udbetale til klageren, skal i medfør af forsikringsaftalelovens § 24, stk. 1, forrentes fra den 12. december 2012; svarende til 14 dage efter, at indklagede modtog underretning om Arbejdsskadestyrelsens forhøjelse af méngraden fra 25% til 35%; modtog kopi af selve afgørelsen samt modtog krav om udbetaling af den yderligere forsikringsdækning, klageren herefter var berettiget til.

På dette tidspunkt havde indklagede de relevante oplysninger til at opgøre og udbetale yderligere erstatning, og såfremt man mente, at man havde brug for yderligere oplysnin-

ger, kunne og burde man på dette tidspunkt have indhentet sådanne oplysninger og sådant materiale, som man måtte have brug for, navnlig fra Arbejdsskadestyrelsen.

Det forhold, at indklagede har foretaget en forkert retsanvendelse af reglerne om forældelse, kan i sagens natur ikke afskære klageren fra den forrentning af erstatningen, han efter forsikringsaftalelovens § 24 har krav på.

8. Subsidiært skal erstatningen forrentes fra et senere tidspunkt og i hvert fald forrentes fra den 13. juli 2014; svarende til 14 dage efter, at indklagede modtog speciallægeerklæring af 28. maj 2012.

Som anført ovenfor ad pkt. 7 kunne og burde indklagede imidlertid selv have rekvireret denne speciallægeerklæring, såfremt man fandt det nødvendigt, fra Arbejdsskadestyrelsen, da man den 28. november 2012 modtog Arbejdsskadestyrelsens afgørelse af 6. november 2012 fra klagerens daværende advokat. Speciallægeerklæringen er netop indhentet til brug for Arbejdsskadestyrelsens behandling af sagen, stilet til Arbejdsskadestyrelsen og indgår i Arbejdsskadestyrelsens sagsakter."

I brev af 11/10 2016 fra selskabets advokat til nævnet hedder det bl.a.:

"Påstande

1. Klager er ikke berettiget til erstatning for yderligere 10 % mén i henhold til den tegnede ulykkesforsikring, da klagerens eventuelle krav er forældet, subsidiært, at der ikke kan ydes forsikringsdækning på grund af manglende bevis for årsagssammenhæng.
2. Selskabet kan tidligst blive tilpligtet at betale renter af den yderligere erstatning efter forsikringsaftalelovens § 24 fra den 17. august 2015.
   Selskabet har således været berettiget til at afvise klagerens eventuelle krav.

…

Forældelse

Indklagedes principale påstand er, at klagers krav er forældet.

Efter forsikringsaftalelovens § 29, stk. 1 forældes krav i anledning af forsikringsaftalen efter reglerne i forældelsesloven, jf. dog stk. 2-6.

Efter forældelseslovens § 3, stk. 1 gælder der en 3-årig forældelsesfrist. Fristen regnes efter lovens § 2, stk. 1 fra det tidligste tidspunkt, til hvilket fordringshaver kunne kræve fordringen opfyldt, med mindre andet følger af andre bestemmelser.

Af ankenævnskendelser AK 89.089 og AK 87.975 kan udledes, at fristen regnes fra skadedatoen, når der har været tale om vedvarende smerter fra skadedatoen, hvilket er tilfældet i nærværende sag. Forældelse er herefter som udgangspunkt indtrådt tre år fra skadedatoen, dvs. den 15. juni 2009.

I henhold til forsikringsaftalelovens § 29, stk. 5, 2. punktum, forældes kravet tre år efter anerkendelse og samtidig anmodning om supplerende oplysninger, hvilket skete den 19. september 2006 (bilag …), hvorefter forældelse indtrådte i sagen den 19. september 2009.

Under alle omstændigheder indtrådte der senest forældelse i sagen den 27. januar 2010, dvs. et år efter indklagedes udbetaling af mergodtgørelse i henhold til Arbejdsskadestyrel-

sens vurdering og samtidige oplysning om, at sagen blev afsluttet (bilag …), jf. forsikringsaftalelovens § 29, stk. 5, 1. punktum.

Det er klager, der har bevisbyrden for, at der er sket en forværring efter sagens afslutning den 27. januar 2009, som medfører suspension af forældelsesfristen frem til den 18. juni 2015, hvor indklagede meddelte suspension af ikke allerede indtrådt forældelse (bilag …).

Klager har ikke løftet denne bevisbyrde.

Forværring af tilstanden
Ifølge indklagedes lægekonsulent, speciallæge … fra [hospital], har der ikke været tale om nogen forværring fra Arbejdsskadestyrelsens afgørelse den 1. december 2008 og frem til afgørelsen den 6. november 2012. Det er således … medicinske vurdering, at operationen i 2009 var en funktionsforbedrende operation i den lette ende, og at de venstre skuldergener ikke er en skadefølge, men i stedet en degenerativ lidelse uden årsagssammenhæng med skaden.

Uanset om Arbejdsskadestyrelsen ved brev af 5. januar 2016 til klagers advokat har angivet, at der indtrådte en forværring undervejs, og at Styrelsen således ikke har anerkendt, at de muligvis tog fejl ved vurderingen i 2008, så er det indklagedes opfattelse, at der ikke er dokumenteret en forværring af generne i forhold til afgørelsen fra 2008, hvilken vurdering i sidste ende bør foretages af Retslægerådet.

Forældelse uanset forværring
Uanset, om Ankenævnet for forsikring måtte finde, at klager har løftet bevisbyrden for, at der er sket en forværring, som er forårsaget af ulykkestilfældet i 2006, gøres det gældende, at klagers krav er forældet.

Som angivet i klageskrift … løber den treårige forældelse for senfølger af ulykkestilfælde fra det tidspunkt, hvor klager var bekendt med (eller burde være bekendt med), at der var indtrådt en forværring, og dermed havde *rimelig anledning* til at rejse krav.

I henhold til ankenævns- og domspraksis er dette tidspunkt ikke ensbetydende med, at forældelsen først begynder at løbe på det tidspunkt, hvor Arbejdsskadestyrelsens afgørelse foreligger. Der henvises bl.a. til følgende praksis:

[Resuméer af AK 84.963, AK 85.361, AK 86.652, AK 87.797, FED 2008.158, U 2012.3181H]

Det gøres gældende, at de af klagers advokat angivne kendelser og dom fra Østre Landsret understreger, at forældelse begynder at løbe på det tidspunkt, hvor klager bliver bekendt med - eller burde være bekendt med - at der var indtrådt en forværring, og at dette tidspunkt ikke nødvendigvis er sammenfaldende med en afgørelse fra Arbejdsskadestyrelsen.

For så vidt angår Østre Landsrets dom (FED2015.61Ø), omhandler den et helt andet faktum, idet skadelidte i den pågældende sag ikke havde anket afgørelsen fra Arbejdsskadestyrelsen med henvisning til forværring af gener, som klager har gjort i nærværende sag. Der var tværtimod tale om, at Arbejdsskadestyrelsen i Østre Landsrets sag af egen drift foretog en revurdering af méngraden, da de skulle lave en ny vurdering af skadelidtes erhvervsevnetab, og skadelidte var dermed ikke selv bekendt med forholdet omkring genoptagelsen.

I nærværende sag er der konkret anmodet om genoptagelse fra klagers tidligere advokats side **den 3. juni 2010** med henvisning til, at der var indtrådt en forværring af de helbredsmæssige følger efter uheldstilfældet.

Dette understreger, at klager (og klagers advokat) var fuldt ud opmærksomme på, at der var indtrådt en forværring, der kunne give anledning til yderligere fremsættelse af krav over for indklagede.

Uanset denne viden valgte klagers advokat at undlade at underrette indklagede om den angivne forværring og genoptagelsesbegæringen, ligesom klagers advokat undlod at anmode om suspension af forældelse.

Det bemærkes i den forbindelse, at klager har været repræsenteret af advokat gennem hele forløbet. Endvidere må det formodes, at klagers tidligere advokat har inddraget nogle af de øvrige forsikringsselskaber i genoptagelsessagen, men altså har glemt at inddrage indklagede.

Indklagede er ikke bekendt med, hvorledes de øvrige forsikringsselskaber har forholdt sig i sagen, herunder om de har givet suspension af forældelse i forbindelse med genoptagelsessagen. Det er dog heller ikke relevant for nærværende sag.

Såfremt det lægges til grund, at klager har løftet bevisbyrden for, at der foreligger en forværring, der kan begrunde en yderligere mergodtgørelse, **så indtrådte der forældelse af dette krav senest tre år efter klagers tidligere advokats brev af 3. juni 2010** til Arbejdsskadestyrelsen med anmodning om foretagelse af en ny vurdering af méngraden som følge af forværring af helbredstilstanden. Der indtrådte således forældelse af kravet senest den 3. juni 2013.

Under alle omstændigheder indtrådte der forældelse af kravet seneste et år efter, at indklagede afviste udbetaling af yderligere erstatning ved brev af 18. februar 2013 …, dvs. senest den 18. februar 2014, jf. forsikringsaftalelovens § 29, stk. 5, 1. punktum.

Kravet var således forældet, da indklagede i brev af 18. juni 2015 meddelte suspension af ikke allerede indtrådt forældelse.

Forligsforhandlinger
Det bestrides som anført af klagers advokat, at der skulle være indledt forligsdrøftelser mellem klager og indklagede, der kan begrunde en yderligere suspension af forældelse, jf. forældelseslovens § 21, stk. 5.

Det fremgår således af teori og praksis, at der skal være tale om reelle forligsforhandlinger mellem parterne, og det er i den forbindelse ikke tilstrækkeligt, at indklagede ikke har taget klart stilling til kravet eller har anmodet om supplerende oplysninger til brug for en stillingtagen.

Af bemærkningerne til forældelseslovens § 21, stk. 5 fremgår blandt andet følgende:

> *'Der skal være tale om egentlige forhandlinger mellem parterne om kravet eller grundlaget for dette, således at kreditor har føje til at antage, at det ikke er nødvendigt at iværksætte retslige skridt for at undgå forældelse. Forældelsen udskydes herefter ikke, hvis skyldneren under forløbet indtager en afvisende holdning til kra-*

vet... Det samme gælder, hvis skyldneren ikke tager stilling til kravet, men blot anfører, at han vil overveje eller undersøge det.'

I nærværende sag har indklagede vedvarende afvist yderligere betalinger i sagen, efter at klagers daværende advokat i brev af 28. november 2012 - dvs. næsten fire år efter indklagedes afslutning af sagen - bad om yderligere betaling af méngodtgørelse.

Klager - der var repræsenteret ved advokat - havde således ikke føje til at tro, at det ikke var nødvendigt at anmode om suspension af forældelse eller at udtage stævning for at udskyde eller afbryde forældelsesfristen.

Årsagssammenhæng
Som angivet ovenfor bestrides det endvidere, at der er årsagssammenhæng mellem en eventuel forværring indtrådt efter januar 2009 og hændelsen den 15. juni 2006. Der henvises i den forbindelse til røntgenundersøgelse af venstre skulder af 13. november 2008, som viste begyndende artrose (slidgigt), jf. bilag ...

Endvidere henvises der til lægekonsulentens angivelse af, at der er tilkommet øvrige gener, men at det ikke fremgår af akterne, hvornår disse er indtrådt, ligesom der ikke er nogen logisk forklaring på disse tilstødende gener.

Som bilag … fremlægges de øvrige lægelige akter i sagen.

Renter
Det gøres gældende, at klager tidligst kan få tilkendt renter af en eventuel yderligere erstatning fra den 17. august 2015, dvs. 14 dage efter modtagelse af akter fra Arbejdsskadestyrelsen, jf. bilag …

Det bemærkes i den forbindelse, at indklagede ikke kan blive tilpligtet at betale renter fra den 12. december 2012, eftersom der først blev rettet krav over for indklagede i brev af 28. november 2012, og at indklagede naturligvis var nødsaget til at få fremsendt det lægelige materiale, som var forelagt for Arbejdsskadestyrelsen fra det tidspunkt, hvor indklagede afsluttede sagen i januar 2009 og frem til fremsættelse af yderligere krav i november 2012.

Klager kan således tidligst kræve renter fra det tidspunkt, der ligger 14 dage efter indklagedes modtagelse af de nødvendige og relevante sagsakter til brug for indklagedes vurdering af sagen."

Klagerens advokat har i brev af 17/11 2016 til nævnet bl.a. bemærket:

"1. Det af indklagede anførte princip om, at forældelsesfristen som udgangspunkt løber fra skadedatoen, har ikke relevans i en sag som den foreliggende, hvor den yderligere forsikringsdækning, klageren nu gør krav på, alene udspringer af en forværring af den oprindelige tilstand.

2. Det er ikke korrekt, når indklagede hævder, at klageren ikke har løftet bevisbyrden for, at der er sket en forværring efter det tidspunkt, hvor indklagede i januar 2009 valgte at stoppe sagsbehandlingen.

Således som der er redegjort for i klageskriftet, kunne klageren 1½ år senere konstatere, at der tilsyneladende var indtrådt en forværring, hvilket medførte henvendelsen i juni 2010

til Arbejdsskadestyrelsen. Efter fornyet behandling i Arbejdsskadestyrelsen blev vurderingen af méngraden herefter forhøjet fra 25% til 35% i november 2012.

At denne forhøjelse netop skyldtes en forværring - og ikke f.eks. en oprindelig forkert vurdering - har klageren dokumenteret ved indhentelse af Arbejdsskadestyrelsens skriftlige erklæring af 5. januar 2016 …, hvormed Arbejdsskadestyrelsen netop bekræfter, at den forhøjede vurdering skyldes en forværring af tilstanden i forhold til den oprindelige vurdering i december 2008.

Klageren har herved løftet bevisbyrden for, at det netop er en forværring i tiden efter det tidspunkt, hvor Arbejdsskadestyrelsen foretog en første vurdering, og indklagede stoppede sagsbehandlingen, der har medført den senere forhøjelse af méngraden.

Blot for fuldstændighedens skyld bemærkes, at det i praksis er vanskeligt at forestille sig noget bedre bevis for den nævnte forværring end netop den skriftlige erklæring af 5. januar 2016, klageren har tilvejebragt fra Arbejdsskadestyrelsen.

3. Det forhold, at indklagedes egen lægekonsulent måtte have en anden vurdering af, hvorvidt der er sket en forværring af méngraden eller ej, kan ikke tillægges betydning, når Arbejdsskadestyrelsen har afgivet en skriftlig erklæring om dette forhold.

Arbejdsskadestyrelsen er - i modsætning til indklagedes egen lægekonsulent - en uvildig lægesagkyndig instans.

Netop fordi Arbejdsskadestyrelsen ikke alene er uvildig, men tillige besidder de bedste lægefaglige kvalifikationer og den højeste ekspertise på området, har lovgiver i relation til erstatningssager netop givet Arbejdsskadestyrelsen kompetencen til at vurdere skadelidtes méngrad i tvivlstilfælde, jf. erstatningsansvarslovens § 10. Som bekendt følger det af omfattende retspraksis fra Højesteret og landsretterne, at der i såvel erstatningssager som forsikringssager skal foreligge et sikkert grundlag for, at man - helt undtagelsesvis - tilsidesætter Arbejdsskadestyrelsens méngradsvurdering (og tillige vurdering af erhvervsevnetab).

Arbejdsskadestyrelsens vurdering af, hvorvidt der er indtrådt en forværring af méngraden eller ej, må derfor tillægges afgørende betydning i den foreliggende sag. Det giver ikke mening at hævde, at det forhold, at den ene parts egen lægesagkyndige har en anden vurdering end den uvildige offentlige instans, der har særlig kompetence til og erfaring med at vurdere medicinske spørgsmål relateret til méngrad, skulle indebære, at man tilsidesatte Arbejdsskadestyrelsens skriftlige erklæring. Der er tværtimod al grund til at lægge Arbejdsskadestyrelsens vurdering og udtalelse til grund ved afgørelsen af denne sag.

Særlig for så vidt angår det, indklagede har anført om de venstre skuldergener, bemærkes, at denne lidelse jo netop ikke indgår i Arbejdsskadestyrelsens endelige vurdering, jf. bilag ...

4. Det fastholdes, at det følger af praksis i sammenlignelige sager, at forældelsesfristen først begynder at løbe fra det tidspunkt, hvor Arbejdsskadestyrelsens afgørelse om ændring af méngraden forelå.

De afgørelser, indklagede har henvist til i svarskriftet, vedrører tilfælde, hvor der var tale om så alvorlige følger af tilskadekomsten, at skadelidte (sikrede) vidste eller burde vide, at han eller hun havde grundlag for at rejse krav om forsikringsdækning.

I nærværende sag havde klageren jo rettidigt fremsat krav om forsikringsdækning og også opnået anerkendelse af kravet og udbetaling af erstatning. Kernepunktet i nærværende sag er, at klageren ikke vidste eller burde vide, at der var indtrådt en sådan *forværring* af det allerede anmeldte og godkendte ulykkestilfælde, at forældelse i relation til selve forværringen er indtrådt på et tidligere tidspunkt.

Det skal atter fremhæves, at der i denne sag *ikke* er tale om, at Arbejdsskadestyrelsen i første omgang har foretaget en forkert vurdering af méngraden. Forhøjelsen af méngraden skyldes derimod - som udtrykkelig bekræftet af Arbejdsskadestyrelsen - at der på et senere tidspunkt og efter Arbejdsskadestyrelsens første vurdering er indtrådt en *forværring* af tilstanden.

Særlig for så vidt angår UfR 2012.3181H bemærkes, at denne sag vedrørte en helt anden problemstilling, hvor skadelidte først rejste det pågældende krav - erhvervsevnetabserstatning efter erstatningsansvarsloven (differencekrav) - knap 8 år efter, at skaden var indtrådt. I vores sag er det ubestridt, at klageren rettidigt rejste det pågældende krav om forsikringsdækning af varigt mén, og tvisten angår alene det forhold, at der senere indtrådte en forværring af det varige mén.

Også den anden af indklagede påberåbte dom, FED 2008.158V, vedrørte en helt anden situation. Der forelå allerede i oktober 2002 en aktuel og konkret tvist mellem skadelidte og skadevolder om, hvorvidt skadelidte var berettiget til erstatning for personskade som følge af en ulykke i februar 2002. Der var derfor ingen god grund til, at skadelidte først i november 2007 udtog stævning mod skadevolder. I vores sag var der fra starten enighed om, at klageren var berettiget til erstatning (forsikringsdækning) fra indklagede, og der opstod først på et langt senere tidspunkt en tvist foranlediget af, at der indtrådte en *forværring* af den oprindelige skade.

5. Det forhold, at skadelidte ønsker vurderingen af méngraden genoptaget, kan ikke i sig selv være afgørende for, hvornår forældelsesfristen begynder at løbe. Hvis det var så oplagt, at tilstanden var forværret, at sikrede hermed skulle være vidende om et yderligere krav, havde det ikke taget 2½ år for Arbejdsskadestyrelsen at træffe den afgørelse, der fastslog, at der rent faktisk var sket en forværring af klagerens helbredstilstand.

6. For fuldstændighedens skyld bemærkes, at det ikke giver mening at antage, at forældelse af et krav, der er under en flerårig sagsbehandling i Arbejdsskadestyrelsen, indtræder under og som følge af Arbejdsskadestyrelsens langvarige sagsbehandling, blot fordi skadelidte/sikrede har anmodet Arbejdsskadestyrelsen om at foretage en fornyet vurdering af de varige følger af skaden. Forældelsesloven har aldrig tilsigtet, at et forsikringsselskab skulle kunne spekulere i en langvarig sagsbehandling ved Arbejdsskadestyrelsen.

7. For fuldstændighedens skyld bemærkes, at såfremt indklagede gør gældende, at klageren forud for Arbejdsskadestyrelsens vurdering af méngraden havde en sådan viden om en forværring af helbredstilstanden, at forældelsesfristen af den grund skulle løbe fra et tidligere tidspunkt end Arbejdsskadestyrelsens vurdering, har indklagede bevisbyrden for et sådant synspunkt.

Denne bevisbyrde er ikke løftet, og det er vanskeligt at se, hvorledes indklagede ville kunne bevise, at klageren 'var klogere' end Arbejdsskadestyrelsen i relation til vurderingen af medicinske forhold. Det bemærkes herved atter, at Arbejdsskadestyrelsen først efter yder-

ligere 2½ års sagsbehandling kunne fastslå, at der var indtrådt en forværring af helbredstilstanden.

8. Det er ikke korrekt, når indklagede hævder, at forsikringsselskabet vedvarende har afvist yderligere betalinger i sagen. Tværtimod fremgår det af bl.a. indklagedes skrivelser af 18. juni 2015 og 16. oktober 2015, at indklagede genoptog sagsbehandlingen og foretog en fornyet vurdering af, hvorvidt der var sket en forværring af klagerens helbredstilstand, i hvilket tilfælde kravet ikke ville være forældet. Se hertil bl.a. bilag … og … samt sagsfremstillingen i klageskriftet.

9. Det må afvises, at der ikke skulle være årsagssammenhæng mellem hændelsen den 5. juni 2006 og den forværring, der indtrådte på et tidspunkt efter årsskiftet 2008/09 (hvor Arbejdsskadestyrelsen traf den første afgørelse, og indklagedes sagsbehandling ophørte).

Tværtimod har Arbejdsskadestyrelsen fastslået, at der er årsagssammenhæng mellem skaden og den senere indtrådte forværring. Dette er jo netop grunden til, at Arbejdsskadestyrelsen har forhøjet vurderingen af de varige følger af skaden den 5. juni 2006 fra 25% til 35% mén.

Det bemærkes, at Arbejdsskadestyrelsen ved den endelige vurdering af méngraden klart præciserer, hvilke af klagerens lidelser der er forårsaget af hændelsen den 5. juni 2006, jf. bilag ...

Indklagede har ikke løftet - og ses heller ikke at kunne løfte - bevisbyrden for, at Arbejdsskadestyrelsens vurdering af årsagssammenhængen er forkert. Det har tværtimod al sandsynlighed for sig, at Arbejdsskadestyrelsen som den uvildige og højt lægefagligt kompetente institution, styrelsen er, har foretaget en korrekt vurdering af den medicinske årsagsforbindelse.

10. For så vidt angår renter bestrides det, at indklagede kun skulle være forpligtet til at betale renter af erstatningen (forsikringsydelsen) fra den 17. august 2015, svarende til 14 dage efter, at indklagede havde modtaget sagsakter fra Arbejdsskadestyrelsen.

Indklagede kunne og skulle have indhentet de relevante sagsakter fra Arbejdsskadestyrelsen, så snart indklagede modtog meddelelse om, at Arbejdsskadestyrelsen havde forhøjet méngraden fra 25% til 35% (hvis ikke indklagede uden yderligere sagsakter kunne anerkende, at der var sket den omhandlede forværring).

Når sikrede har givet forsikringsselskabet behørig meddelelse om, at Arbejdsskadestyrelsen har foretaget en forhøjelse af méngraden, påhviler det forsikringsselskabet selv at indhente sådanne yderligere medicinske/faktuelle oplysninger, som forsikringsselskabet måtte finde nødvendige ud over selve afgørelsen fra Arbejdsskadestyrelsen og den begrundelse, styrelsen har givet for den pågældende afgørelse.

Indklagede har standpunktsrisikoen for, at man blot afviste kravet på yderligere forsikringsdækning uden at indhente sådanne sagsakter fra Arbejdsskadestyrelsen, man i anledning af oplysningen om Arbejdsskadestyrelsens nye vurdering måtte finde relevante."

Nævnet har fået forelagt yderligere korrespondance fra parterne – brev af 22/12 2016 fra selskabets advokat og brev af 31/1 2017 fra klagerens advokat.

Et uddrag af sagens bilag gengives i det følgende.

Af speciallægeerklæring af 22/5 2007 fremgår bl.a.:

> **"Resume:**
> … årig …, der i juni 2006 får venstre hånds 1. og 2. finger i kap-sav. Pådrager sig på venstre 1. finger komminut fraktur af grundstykket med overskæring af kar-nervebundtet radialt samt ekstensorsenen. På 2. fingeren ligeledes overskæring af ekstensorsenen samt destruktion af mellemleddet og læsion af det radiale kar-nervebundt.
>
> [Klageren] får foretaget stivgørelsesoperation af grundleddet venstre 2. finger, og osteosyntese af grundstykket 1. finger. Endvidere sutur af nerven på 2. finger. Nerven radialt på 1. finger er makroskopisk intakt, men med massiv blødning omkring. Der har været foretaget massiv genoptræning. [Klagerens] gener aktuelt er smerter svarende til grundstykket/grundleddet venstre 1. finger samt indskrænkning i hverdagen med baggrund i den svært nedsatte følesans samt bevægelighed af fingrene. Endvidere udtalt kuldeoverfølsomhed.
>
> Der findes ved undersøgelsen dags dato svært nedsat bevægelighed samt nedsat 2punkts-diskrimination. Der findes ligeledes smerter og nærmest ophørt bevægelighed af venstre 1. fingers grundled.
>
> Der er således klar overensstemmelse mellem klager og objektive fund.
>
> Der er en klar årsagssammenhæng mellem den skade som [klageren] har været udsat for på sit arbejde, og den lidelse og nuværende symptomer, som [klageren] frembyder. Der er intet, der taler mod en sådan sammenhæng.
> …
> **Prognose:**
> Der har været tale om et meget langvarigt forløb med store problemer med sår og sen opheling af fraktur. [Klagerens] store problemer i hverdagen aktuelt er den nedsatte følesans på fingrene pga. nerveskader og den samtidig nedsatte bevægelighed. Dette vil under ingen omstændigheder bedres. Det man kan håbe på ved en stivgørelsesoperation af tommelens grundled, vil være en reduktion af smerterne i forbindelse med hans aktiviteter.
>
> Der er således ikke sandsynlighed for massiv bedring af hans tilstand i efterforløbet.
> …
> **Stationærtidspunktet:**
> Der er nu gået knap et år efter skaden, og vi er nået til stationærtidspunktet. Arbejdsskadesagen kan afgøres."

Af afgørelse af 8/8 2007 fra Arbejdsskadestyrelsen i arbejdsskadesagen fremgår bl.a.:

> **"Afgørelser og beslutninger**
> Ulykken den 15/6 2006 er anerkendt som arbejdsskade.
> Du får 118.292 kroner i godtgørelse for varigt mén (18 procent).
> Vi ser på størrelsen af dit varige mén igen den 1. februar 2008.
> …

13. 89804

Sagens oplysninger
Det fremgår af anmeldelsen, at du er ansat som …, og at du den 15. juni 2006 i forbindelse med opskæring af 10" regler fik venstre hånds 1. og 2. finger i kapsaven.

Ifølge lægeerklæring 1 har du pådraget dig kvæstningslæsion af venstre hånds 1. og 2. finger (conquassatio digiti manus).

Af speciallægeerklæringen fremgår, at du stadigvæk har gener efter ulykken. Det fremgår, at der er stillet diagnoserne fraktur af venstre tommelfinger og venstre pegefinger. Endvidere har du beskadiget radiale digitalnerve og strækkesener til venstre tommelfinger og pegefinger. Der er også stillet diagnosen posttraumatisk slidgigt i venstre tommelfingers grundled.

Du kan ikke håndtere småting med venstre hånd, og kan ikke holde søm og skruer eller binde sko, knappe skjorter eller håndtere en gaffel. Du har ingen kræfter i venstre hånd, og har smerter i venstre pegefinger. Du lider af udtalt overfølsomhed for kulde.

Du tager smertestillende medicin i form af Pinex, Ibumetin og Oxynorm. Det fremgår dog, at dette skyldes, at du netop har overstået en knæoperation.

Ved den lægelige undersøgelse findes let nedsat bevægelighed i venstre håndled. Din ekstension og fleksjon er 30/80 og den ulnare/radiale deviasion er 10/25.

Der findes endvidere nedsat bevægelighed i venstre tommelfinger og det yderste led er stift. Der findes også nedsat bevægelighed i pegefingeren, hvor du har fået foretaget en stivgørende operation af grundleddet. Der er muskelsvind og din venstre overarm måler 30 centimeter, modsat den højre som måler 34 centimeter. Din højre underarm måler 30,5 centimeter og handsemålet er 26 centimeter. Det tilsvarende på venstre side er 28 centimeter og 23,5 centimeter.

Der er endvidere nedsat håndtrykskraft, nøglegreb og pincetgreb. Du har også ændret følesans i venstre pegefinger og tommel som følge af nerveskader samt nedsat 2-punktsdiskrimination.
…
Begrundelse
Vi har fastsat dit varige mén efter et skøn, fordi skadens følger ikke er nævnt i vores vejledende méntabel.

Du har beskadiget venstre tommelfinger og pegefinger. Du har smerter og dårlig finmotorik samt nedsat kraft. Du har endvidere nedsat bevægelighed i begge fingre. Yderleddet på din venstre tommelfinger og mellemleddet på din venstre pegefinger er stift. Der er endvidere let nedsat bevægelighed i venstre håndled og muskelsvind. Du har også nedsat følesans i fingrene. Vi har fastsat dit mén til 18 procent.

Efter tabellens punkt D.1.1.1.8 vurderes tommelfinger med stift yder- og grundled i god stilling til 15 procent. Vi vurderer, at følgerne ligner din skade. Det er dog vores vurdering, at dine gener er bedre end hvad det fremgår af punkt D.1.1.1.8. Årsagen er at din venstre tommelfingers yderled er stift, men ikke grundleddet.

Efter tabellens punkt D.1.1.1.16 vurderes 2. finger med 90 grader strækkemangel i midterled til 5 procent. Det er vores vurdering, at dine gener venstre pegefinger svarer til dette punkt.

Vi har sammenholdt dine gener med disse punkter i tabellen, da følgerne på en række områder ligner din skade. Med baggrund i dine gener har vi skønsmæssigt fastsat dit varige mén til 18 procent.
…
Revision varigt mén
Vi ser på dit mén igen den 1. februar 2008. Årsagen er, at din advokat har oplyst, at du skal undersøges den 9. september 2007, og at den foreløbige plan er, at der skal foretages en stivgørende operation af din finger. "

Af afgørelse af 1/12 2008 fra Arbejdsskadestyrelsen i arbejdsskadesagen fremgår bl.a.:

"Afgørelser og beslutninger
Vi har forhøjet dit varige mén. Du får nu 47.463 kroner mere i godtgørelse for varigt mén (25 procent).
…
Sagens oplysninger
…
Det fremgår af journalerne fra [hospital] og af funktionsattesten, at dine gener er blevet værre siden sidste gang, vi vurderede det varige mén. Du har nu også stift grundled i tommelfingeren samt stift yderled i pegefingeren og lettere nedsat bevægelighed i de øvrige fingre.
…
Begrundelse
Vi har fastsat dit varige mén efter et skøn med udgangspunkt i vores vejledende méntabel. Skadens følger fremgår ikke direkte af tabellen, men kan sammenlignes med følgende punkt. Efter tabellens:

- punkt D.1.1.1.15 vurderes 2. finger med stift grundled i strakt stilling til 5 procent.
- punkt D.1.1.1.8 vurderes tommelfinger med stift yder- og grundled i god stilling til 15 procent.

I forhold til vores sidste afgørelse har du nu også stift grundled i tommelfingeren samt stift yderled på pegefingeren. Dine gener svarer ikke helt til det nævnte punkt i tabellen, fordi du ikke har stift grundled i pegefingeren. Vi har vurderet dit samlede mén til 25 procent."

Selskabet har i brev af 27/1 2009 til klagerens daværende advokat bl.a. anført:

"Vi sender check på kr. 72.310,00 vedr. ovennævnte skade.

Ménerstatning udbetalt til fordel for [klageren]. Yderligere 7 % i henhold til Arbejdsskadestyrelsens afgørelse modtaget den 19. januar 2009. Mén sum ved 100% invaliditet er på kr. 1.033.000,00, sagen er hermed afsluttet."

Klagerens advokat har i brev af 3/6 2010 til Arbejdsskadestyrelsen bl.a. anført:

"Forud for afgørelsen af 1. december 2008 havde jeg ved skrivelse af 21. november 2008 beskrevet min klients gener. I den forbindelse anførte undertegnede, at min klient som følge af ulykken den 15. juni 2006 tillige havde udviklet skulderproblemer samt problemer med håndleddet. Disse gener ses dog ikke være inddraget i afgørelsen af december 2008.

Idet min klients gener som følge af ulykken er blevet væsentligt forværret, skal jeg herved venligst anmode Dem om at genoptage sagen.

Forværringen består først og fremmest i, at min klients skuldergener er blevet væsentligt forværret. Min klient har gentagne gange kontaktet egen læge omkring problemet og er herefter blevet henvist til røntgenundersøgelse, som har vist begyndende artrose skulderleddet.
…
Efterfølgende har min klients skulderproblemer været forsøgt afhjulpet med blokader, hvilket dog ikke har haft den ønskede effekt.

Min klients skulderproblemer er opstået efter den alvorlige ulykke den 15. juni 2006, hvorved min klient pådrog sig at alvorligt traume på venstre hånds første og anden finger. I den forbindelse havde han i en lang periode armen i slynge og kunne således ikke bevæge sin skulder. De min klient fik slyngen af og igen måtte begynde at bruge sin arm, kunne han mærke, at der også var problemer med skulderen. Min klient kunne således slet ikke bruge sin arm i samme omfang som tidligere.
…
Endvidere vedlægges journalnotat, ligeledes fra ortopædkirurgisk sektion på … Sygehus vedrørende operation i november 2009. Der er i den forbindelse foretaget en operation af rodleddet. Denne operation har desværre ikke bedret min klients gener fra hånden / håndleddet, idet bevægeligheden i tommelfingeren er blevet forværret og pincetgrebet er nu helt umuligt. Tommelfingeren sidder nu fast i en stilling helt ind til håndfladen og kan kun føres ud af meget begrænset omfang svarende til formentlig 10-20 grader.

Der har via … Kommune været iværksat genoptræning af hånden efter operationen, hvilket har mindsket smerterne en smule, men bevægeligheden er ikke blevet bedre. Jeg vedlægger kopi af slutstatus fra genoptræningsforløbet.

Som det fremgår af ovennævnte, er min klients helbredsmæssige tilstand blevet betydeligt forværret, både i form af gener fra skulderen og hånden/tommelfingeren, hvortil kommer, at min klient har fået tiltagende smerter i håndleddet, som tillige hæver op og bevægeligheden er blevet mindre."

Af speciallægeerklæring af 28/5 2012, indhentet af Arbejdsskadestyrelsen, fremgår bl.a.:

"Konklusion
…-årig mand, der d. 05.06.06 kl. 15.30 på arbejde skærer sig i venstre hånd med kapsav. Pådrager sig herved en stor sønderrivnings-/dilacerations-skade af 1. og 2. finger.

Skaden omfatter umiddelbart på 1. finger en knust tværfraktur af phalanx proximalis, overrivning af fingerens strækkesene samt nerveforsyningen til den radiale del af fingeren. Der gøres primært forsøg på fiksation af den knust tværfraktur. Der må dog gøres ny fiksation pga. dårlig brudheling. Der gøres senere stivgørende operation i grundleddet, og endelig gøres der aflastende plastik med interposition af muskel sv.t. 1. fingers rodled. Også dette fører til stivgøring af dette led. På grund af senelæsionen udvikles, der også stivhed af 1. finger yderled. Slutresultatet er på venstre 1. finger en ophævet bevægelighed i samtlige led inklusiv rodled i en ubrugelig stilling låst ind til 2. finger. Fingeren er svært misdannet,

med føleudfald og aktuelt præget af refleksdystrofi. Fingeren sidder lejret ind til den øvrige hånd uden mulighed for at kunne gribe om genstande og uden pincetgreb.

På 2. finger var der ligeledes primært en overskæring af ekstensorsenen, radial nerveoverfræsning samt brud i mellemleddet omfattende både basis af phalanx media og caput af phalanx proximalis. Efter flere operative indgreb er slutresultatet en stivgørende operation / artrodese af 2. fingers PIP-led, og ophævet nerveforsyning til størstedelen af fingeren dorsoulnare nervegren.

De 3 øvrige fingre er ligeledes præget af refleksdystrofi, og har indskrænket bevægelighed af samtlige fingerled, men mest udtalt sv.t. grundleddene. Hele hånden er præget af refleksdystrofi med manglende lanugobehåring, tilspidsning af finger-ender, diffust ødem og rødme af håndryg.

I forbindelse med traumet foretog patienten reflektorisk et hurtigt ryk i venstre arm for at undgå saven. I forbindelse med mange måneders gentagen kirurgi og immobilisation, udvikler skadelidte i venstre skulder afklemningssyndrom i venstre skulder med impingement og subakromialt smertesyndrom. Venstre skulder er nu med svær indskrænket bevægelighed i alle planer og med svær nedsat kraft og subakromial smerte.

Som skadelidte fremtræder i dag, har han en ubrugelig venstre arm, idet han er berøvet normal håndfunktion, og har svært indskrænket bevægelighed i skulderleddet. Der er ingen mulighed for rehabilitering til manuelt arbejde, og skadelidte vil ikke være i stand til at kunne oppebære normal indkomst i et hvilket som helst manuelt betinget arbejde. Da skadelidte samtidig er ganghandicappet pga. svær artrose i begge knæled med et knæ, hvor der er for nylig er foretaget knæprotesekirurgi, er skadelidtes muligheder på arbejdsmarkedet begrænset til manuelt arbejde, der kun indebærer anvendelse af højre hånd, og til intellektuelt arbejde.

Tilstanden har været stationær siden 2009, dog med yderligere forværring efter indgrebet i højre 1. fingers rodled i november 2009.

Behandlingstilbud
Jeg skønner ikke, at der er behandlingstilbud, der vil afhjælpe de beskrevne gener i venstre hånd. Skadelidte vil muligvis kunne opnå en bedring af funktion i ve. skulder ved at få foretaget en dekompression af dette led. Dette kan dog ikke garanteres og patienten har forståeligt i første omgang ikke ønsket at få foretaget yderligere kirurgi."

Af afgørelse af 6/11 2012 fra Arbejdsskadestyrelsen i arbejdsskadesagen fremgår bl.a.:

"Afgørelser og beslutninger
Ankestyrelsen har hjemvist vores afgørelse af 21. september 2010 om mén til ny behandling og afgørelse. Vi har nu undersøgt sagen igen og har i dag truffet denne nye afgørelse. Du får 76.679 kroner i godtgørelse for varigt mén (35 procent).
…
Sagens oplysninger
Ankestyrelsen hjemviste den 5. december 2011 vores sidste afgørelse af den 21. september 2011. Det betyder, at vi vores afgørelse ikke længere er gældende, og vi skal træffe en helt ny afgørelse.

I denne nye afgørelse har vi derfor foretaget en helt ny vurdering af dit varige mén. Det fremgår af de lægelige oplysninger, at du får smerter i venstre 1. finger, når du forsøger at gribe fat om selv små genstande. Du kan ikke benytte fingeren til pincetgreb.

Denne finger er endvidere præget af ophævet bevægelighed i rodleddet og grundleddet. Fingeren er i en fastlåst stilling ind mod 2. finger, og der kan ikke føres objekter ind mellem 1. finger og 2. finger på venstre hånd.

Der er ingen kraft i 1. finger, fingeren er immobil og er ubrugelig for alle praktiske formål.

Der har dog bevaret følesans udelukkende på fingerens yderside mod lillefingeren.

Din finger er en erstatning for din ikke-brugbare 1. finger, og der opstår hurtigt en dyb diffus smerter i fingers grundled, når du forsøger manuelt arbejde.

Du er i stand til at bevæge 2. fingers grundled indad og udad. 2. fingers mellemled er stivgjort og yderleddet er helt stift. Du kan kun holde lette genstande med 2. og 3. finger.

Der er en betydelig nedsat kraft i 2. finger og fingeren kan ikke benyttes til aktiv finmotorik på grund af svært indskrænket bevægelighed.

Der er dog bevaret følesans svarende til lillefingers nervegren.

For så vidt angår 3., 4. og 5. finger på venstre hånd har du hvilesmerter og stivhed i alle de 3 fingers midterstykke særligt om morgenen.

Du kan ikke bevæge midterstykket og kan derfor ikke gribe fat om finere emner. Der er endvidere konstateret nedsat kraft i samtlige 3. fingre.

Men der er ikke problemer med følesansen.

Herudover har du smerter i håndleddet og kan vågne op om natten på grund af disse smerter.

Der opstår smerteforværring ved forsøg på belastning og hævelsestendens i løbet af dagen. Efter en hård dag kan der også være hvilesmerter indtil sengetid.

Endvidere er der konstateret indskrænket bevægelighed i alle retninger af håndleddet.

…

Begrundelse

Vi har fastsat dit varige mén efter et skøn, fordi skadens følger ikke er nævnt i vores vejledende méntabel.

Vi har fastsat dit efter tabellens følgende punkter:

Punkt D.1.1.1.30 vurderes tab af 1. og 2. finger til højre 40 procent og venstre 35 procent.

Punkt D.1.9.7 vurderes funktionstab som følge af kvæstelser, for eksempel refleksdystrofi og neurogene smerter skønsmæssigt. Ved vurderingen af refleksdystrofi vil både smerter og vægtning af andre forhold, som for eksempel nedsat bevægelighed, muskelsvind og trofiske forstyrrelser, indgå i vurderingen af ménet.

Når der samtidig er tale om områder, hvor der er fastlagt satser i méntabellen, sker der ikke automatisk en fuld sammenlægning af satserne. Den samlede ménprocent vil blive fastsat efter et skøn, hvor det samlede funktionsniveau vurderes.

Du har smerter, har nedsat bevægelighed, nedsat kraft, føleforstyrrelser og stiv i alle led af 1. finger. Du har endvidere smerter, nedsat kraft, føleforstyrrelser og næsten stiv i 2. finger.

Herudover har du smerter og er stiv i midterstykket på alle de 3 øvrige fingre på din venstre hånd.

Endvidere har du smerter i håndleddet og indskrænket bevægelighed i håndleddet.

Vi har sammenholdt med ovenstående punkter i tabellen, da følgerne på en række områder ligner din skade.

Vi har dog bemærket at du ikke har fået amputeret alle dine fingre eller hele hånden. Din tilstand vurderes til at være bedre end ovenstående punkt på tabellen.

Vi har dog vurderet, at du er berettiget til tillæg for problemer med 3., 4. og 5 finger og dit håndled generelt.

Det samlede mén for din hånd/fingerskade har vi på baggrund af det ovenstående samt sagens øvrige oplysninger vurderet til 35 procent."

Af brev af 18/6 2015 fra selskabet til klagerens advokat fremgår bl.a.:

"Det er lægekonsulentens umiddelbare vurdering, at operationen i 2009 er en funktionsforbedrende operation i den lette ende, og at operationen ikke er udtryk for en forværring i forhold til vores kundes tilstand i efteråret 2008.

Imidlertid skal vi være indstillet på at søge aktindsigt i Arbejdsskadestyrelsens sag, således at alt journalmateriale kan danne grundlag for vurdering af, om vores kundes tilstand var stationær, eller om der er sket en forværring.
…
Idet vi henviser til dit brev af 10. juni 2015, skal vi meddele, at en generel suspension af forældelse ikke kan meddeles, idet sagen, set med vores øjne, netop handler om forældelse kontra forværring.

Derimod skal vi være indforstået med at suspendere eventuel ikke allerede indtrådt forældelse i sagen."

I mail af 7/10 2015 fra selskabets lægekonsulent til selskabet hedder det bl.a.:

"Jeg vil foreslå at du meddeler advokaten at der ikke er årsagssammenhæng mellem skaden på ve 1 og 2 finger og hans skuldergener.

Når jeg sammenligner den håndkirurgiske erklæring fra 22/5-2007 med erklæringen fra [speciallæge] fra 28/5-2012 er der stort set ingen forskel.

ASK har truffet en forkert afgørelse tidligere og jeg er enig i ASK afgørelsen på 35% - dette er svarende til et tab af 1 og 2 finger efter D.1.1.1.30. allerede på baggrund af erklæringen fra 22/5-2007.

Jeg kan ikke se der er nogen forklarlig forværring efter 1/12-2008. ASK har bare dummet sig og først 6/11-2012 kommer der en fornuftig afgørelse. Jeg kan ikke se der er nogen forværring efter 1/12-2008, bortset fra at ASK ikke opdaget hvor svært man har det med 2 stort set afkappede fingre."

Arbejdsskadestyrelsen har i brev af 5/1 2016 til klagerens advokat bl.a. anført:

"Du har bedt om præcisering af, hvorvidt afgørelsen af den 6. november 2012 er udtryk for en forværring af følgerne af ulykken den 2006 eller en forkert vurdering af det pågældende mén i 2008.

Vi har ved afgørelsen af den 8. august 2007 vurderet [klagerens] sikre varige mén til 18 procent for generne i venstre hånds 1. og 2. finger. [Klagerens] helbredsmæssige tilstand var endnu ikke stationær, da han skulle opereres.

Ved afgørelse af den 1. december 2008 har vi skønsmæssigt vurderet det varige mén til 25 procent. [Klagerens] gener i venstre hånds 1. og 2. finger var blevet forværret. Han havde stift grundled i tommelfingeren, stift yderled i pegefingeren og lettere nedsat bevægelighed i de øvrige fingre.

Ved afgørelse af den 21. september 2010 vurderede vi fortsat ménet til 25 procent. Der var bedt om genoptagelse af godtgørelse for varigt mén grundet tilkomne gener i venstre skulder. Vi vurderede, at generne fra venstre skulder ikke kunne tilskrives arbejdsskaden den 15. juni 2006. Afgørelsen blev anket af [advokatfirma].

Ankestyrelsen har ved afgørelse af den 5. december 2011 hjemvist sagen til fornyet behandling. Ankestyrelsen vurderede, at der manglede lægelige oplysninger, der kunne belyse omfanget af forværringen af bevægeligheden i venstre hånds fingre. Ankestyrelsen vurderede endvidere, at generne i venstre skulder med overvejende sandsynlighed ikke har sammenhæng med arbejdsskaden.

Den 6. november 2012 traf vi en ny afgørelse. [Klageren] var blevet opereret den 24. november 2009 i venstre 1. fingers rodled. Ved operationen blev foretaget en seneflytning af flexor carpi radialis senen, der førtes ned gennem rodleddet til aflastning af dette.

Ved afgørelsen af den 6. november 2012 vurderede vi, at [klagerens] gener i venstre hånd var blevet forværret i forhold til ved afgørelsen af den 1. december 2008. Der var stivhed i alle led i venstre 1. finger, føleudfald og præget af refleksdystrofi. Der fandtes næsten stivhed i 2. finger, ophævet nerveforsyning til størstedelen af en nervegren, og væsentlig nedsat bevægelighed i de øvrige fingre. Der var endvidere konstateret indskrænket bevægelighed i alle retninger af håndleddet."

Nævnet har fået forelagt uddrag af klagerens lægejournal samt øvrige bilag fra sagen.

20. 89804

Nævnet udtaler:

Klageren var den 15/6 2006 udsat for et ulykkestilfælde på sin arbejdsplads, hvor han fik venstre hånds 1. og 2. finger ind i en kapsav. Fingrene blev herved svært læderet.

Arbejdsskadestyrelsen har ved afgørelse af 8/8 2007 i arbejdsskadesagen vurderet klagerens varige mén til 18 %. Ved afgørelse af 1/12 2008 forhøjede Arbejdsskadestyrelsen méngraden til 25 %. Selskabet har fulgt disse afgørelser fra Arbejdsskadestyrelsen og har således den 27/1 2009 udbetalt erstatning for yderligere 7 % mén.

Klagerens daværende advokat bad ved brev af 3/6 2010 Arbejdsskadestyrelsen om at genoptage sagen. Advokaten anførte bl.a., at klagerens gener var blevet væsentligt værre, først og fremmest fordi han havde udviklet skuldergener, men også generne fra hånden / tommelfingeren var blevet værre, ligesom han havde fået tiltagende smerter og nedsat bevægelighed i håndleddet. Af speciallægeerklæring af 28/5 2012 fremgår, at klageren har oplevet forværring efter et operationelt indgreb i tommelfingerens rodled i november 2009.

Ved afgørelse af 6/11 2012 vurderede Arbejdsskadestyrelsen, at klagerens varige mén var 35 %. Arbejdsskadestyrelsen har ved brev af 5/1 2016 til klagerens advokat præciseret, at Arbejdsskadestyrelsen i forbindelse med sin seneste afgørelse havde vurderet, at klagerens gener i venstre hånd var blevet værre, at der endvidere var konstateret indskrænket bevægelighed i alle retninger af håndleddet, men at generne i venstre skulder ikke kunne tilskrives det anmeldte ulykkestilfælde.

Nævnet finder, at det må lægges til grund, at klageren efter Arbejdsskadestyrelsens afgørelse af 1/12 2008 har oplevet forværring af generne efter ulykkestilfældet, og at denne forværring er grunden til, at Arbejdsskadestyrelsen hævede méngraden fra 25 % til 35 % ved afgørelse af 6/11 2012.

Nævnet finder, at den 3-årige forældelsesfrist, jf. § 3 i forældelsesloven, for så vidt angår krav på yderligere erstatning i anledning af forværring/senfølger af et ulykkestilfælde begynder at løbe fra det tidspunkt, hvor forværringen/senfølgerne har vist sig på en så-

dan måde, at forsikringstageren har rimelig anledning til at rejse et krav over for selskabet om yderligere erstatning.

Nævnet finder, at det efter advokatens brev af 3/6 2010 til Arbejdsskadestyrelsen, hvor advokaten udførligt beskriver en række forværringer, som klageren har oplevet, må lægges til grund, at klageren på dette tidspunkt var bekendt med, at der var sket forværringer som muligt kunne danne grundlag for forhøjelse af méngraden og dermed et yderligere krav på erstatning fra selskabet. Klageren havde derfor på dette tidspunkt rimelig anledning til at anmelde til selskabet, at der var sket en forværring. Nævnet finder, at den 3-årige forældelsesfrist for klagerens krav på yderligere erstatning i anledning af forværring således senest kan regnes fra den 3/6 2010.

Det fremgår af sagen, at klagerens advokat ved brev af 28/11 2012 anmodede selskabet om at betale yderligere erstatning med henvisning til Arbejdsskadestyrelsens afgørelse af 6/11 2012. Selskabet har ved brev af 18/2 2013 afvist at betale yderligere erstatning, idet selskabet over for klagerens advokat henviste til, at kravet var forældet. Da advokaten ved brev af 3/7 2013 rykkede for svar, genfremsendte selskabet den 23/9 2013 sit afvisningsbrev af 18/2 2013.

Det følger af forsikringsaftalelovens § 29, stk. 5, 1. punktum, at forældelse uanset 3-årsfristen tidligst kan indtræde 1 år efter, at selskabet meddeler sin afvisning af det rejste forsikringskrav, forudsat at kravet er anmeldt inden, der er indtrådt forældelse.

Lægges det til grund, at selskabets afvisningsbrev af 18/2 2013 først kom frem til klagerens advokat i forbindelse med genfremsendelsen den 23/9 2013, må det konstateres, at der ikke inden 1 år herefter er foretaget retslige skridt til forfølgelse af kravet eller indledt forhandlinger mellem parterne, som kan føre til, at forældelsen må anses for afbrudt, jf. forældelseslovens § 21, stk. 5.

Nævnet finder, at klageren heller ikke har bevist, at selskabet på noget efterfølgende tidspunkt har givet klageren et tilsagn – eventuelt stiltiende i kraft af sin sagsbehandling – om ikke at ville gøre allerede indtrådt forældelse gældende. Selskabet har efter næv-

nets vurdering konsekvent i den efterfølgende korrespondance fastholdt, at det af klageren rejste krav er forældet.

Nævnet kan herefter ikke kritisere, at selskabet har afvist at yde yderligere forsikringsdækning med henvisning til, at klagerens krav er forældet.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Peter Thønnings
Udskriftens rigtighed bekræftes

Carsten Sennels